

PAVOL PLESNÍK

K ŠEŠTĎESIATINÁM PROF. RNDr. MICHALA LUKNIŠA, DrSc.

26. februára 1976 slávila československá geografia sviatok: jeden z jej popredných predstaviteľov, univerzitný profesor dr. Michal Lukniš, DrSc. sa dožíva významného jubilea — 60 rokov.

Narodil sa a vyrástol v Zlatne, malej dedinke obklopenej horami v Tríbči. Toto malebné prostredie už v mladých rokoch vzbudilo uňho nevšedný záujem a vtislo pečať jeho životnej dráhy. Už ako chlapec mal rád prírodu a krajinu. Napred ju obdivoval, potom ju začal skúmať a zostal jej navždy verným, venujúc poznávaniu jej zákonitostí všetko svoje úsilie, zasvetil tejto náuke o krajine celý svoj život. Preto neprekvapuje, že už počas štúdia na gymnáziu v Zlatých Mo-

ravciach, kde aj maturoval r. 1938, mal vyhranený záujem a vynikal mimoriadnymi vedomosťami z geografie. V r. 1938/39 začal študovať geografiu v kombinácii s históriou (geografia ako samostatný študijný odbor vtedy u nás nebola na Filozofickej fakulte v Bratislave. V r. 1940 prestúpil na Prírodovedeckú fakultu bratislavskej univerzity, kde r. 1943 získal titul RNDr. a r. 1944 aprobáciu pre vyučovanie zemepisu a dejepisu na stredných školách. Okrem toho rozšíril si prírodovedné štúdium (najmä z geologických vied), potrebné pre vedecko-výskumnú prácu v geografii.

Veľký vplyv na nášho jubilanta mal na univerzite prof. dr. Jan Hromádka. Ako vynikajúci pedagóg a vedec s osobitným citom pre geografické problémy stal sa mu vzorom, ktorý prof. Lukniš nekopíroval, ale rozvíjal podľa vlastnej koncepcie. Náš jubilant začal s geomorfologickými problémami. Ako to bežne vo vývoji vedeckej dráhy pracovníkov býva, aj on napred riešil drobnejšie, čiastkové otázky. Venoval sa problémom povrchového krasu Stratenskej hornatiny (1945), tisovského krasu (1948a), geomorfológiu Beckovskej brány a priľahlých území (1946b) a geomorfologickým pomerom Tríbča venoval 2 vedecké štúdiá (1948b, 1949a). Rozširovaním si poznatkov, odborného obzoru postupne prechádzal na širšie, všeobecnejšie problémy, venujúc sa najmä regionálnej geografii. Aj keď rádius jeho odborného záujmu bol široký a zahrnoval prakticky celé Slovensko,

predsa však trom územným celkom venoval viac pozornosti. Ide o Tatry, Malé Karpaty a Podunajskú nížinu.

Najviac sa venoval Tatrám, najmä Vysokým. Zsvätíl im kus svojho života. Leň terénne práce, do ktorých zapájal aj poslucháčov, mu trvali vyše 10 rokov. Tatry ho doviedli ku glaciálnej morfológií a otázkam zaľadnenia nášho územia. Doterajšie publikované poznatky precízne prehodnotil. Na základe veľmi bohatého, detailného terénneho materiálu suverénne zaujal vlastné stanovisko, problematiku svojsky rozvinul a jej riešenie výrazne posunul dopredu. Z tohto územia a príslušnej problematiky rezultovali početné vedecké štúdie, uverejnené v našich (1955a, 1959b, 1959c, 1963a, 1963c, 1964, 1971b, 1973a, 1973d) a zahraničných časopisoch, resp. odzneli na svetových kongresoch (1961a, 1968e, 1969b, 1971c). Korunou tejto dlhoročnej práce je obsiahla monografia „Reliéf Vysokých Tatier a ich predpolia“ v rozsahu 375 strán a s bohatou dokumentáciou (Vydav. SAV, 1971) a vynikajúca, veľmi podrobná mapa, zachytávajúca množstvo informácií. „Geomorfologická mapa Vysokých Tatier a ich predpolia“ 1:50 000 (Vydavateľstvo GŮ DŠ, KRŮ Bratislava), ktorá vyšla okrem slovenskej aj v anglickej verzii. Spomenutá monografia predstavuje vrcholné dielo v našej geografickej tvorbe. Škoda, že nie je zabezpečená cudzojazyčným súhrnom, odpovedajúcim úrovni diela, čo išlo na úkor rozsahu ohlasu v zahraničí. Žiadalo by sa vydať túto monografiu v zmenšenom rozsahu v cudzom jazyku. Práve vďaka cudzojazyčnej verzii spomenutá mapa mala pekný medzinárodný ohlas.

Z Malých Karpát, kde sa terénnemu výskumu venuje pomerne dlhú dobu a zbieľal veľa materiálu, zatiaľ publikoval málo (1957, 1971a). Do tlače odovzdal monografiu (o rozsahu asi 250 strán) „Geografia krajiny Jura (analýza a syntéza)“. Jubilant v nej podáva komplexný geografický obraz malého územia, vrátane socioekonomickej problematiky a komplexnej geografickej regionalizácie. Práca nielenže prináša o skúmanej oblasti nové poznatky, ale má predvýštkým metodický význam, poskytujúc vzor na geografické spracovanie malého územia.

Viacero prác publikoval z územia Podunajskej nížiny, kde sa zamerával na geomorfologickú problematiku (1953b, 1959a, 1962c, 1969c). Aj odtiaľto zhromaždil hodne materiálu, ktorý čaká na spracovanie a uverejnenie.

Dobrá znalosť zhruba celého územia Slovenska a samozrejme aj hlboké teoretické vedomosti ako aj neobyčajne široká škála geografických poznatkov mu umožnili syntetizujúci pohľad na širšie, všeobecnejšie problémy, zahrnujúce celé Slovensko, resp. značnú jeho časť (1956a, 1956b, 1956c, 1961b, 1962a, 1964c, 1964d, 1965b, 1967). Z týchto prác zvlášť treba vyzdvihnúť dve práce, veľmi významné svojím rozsahom a obsahom: ide o publikácie o reliéfe našich Karpát, uverejnené v Československej vlastivede I. (1968) a v Slovensku II., Príroda (1972). Naposledy spomenutá práca, predstavujúca vrchol najnovších poznatkov o našom území, je súčasť významného kompendia, ktoré náš jubilant vedecky redigoval, a ktoré bolo odmenené prvou cenou Socialistickej akademie Slovenska pre r. 1973. Skutočnosť, že prof. dr. M. Lukniš bol vybratý za vedeckého redaktora veľkého kolektívneho diela o Slovensku, obsahujúceho len šasti geografickú problematiku, prezrádza jeho nevšedné odborné kvality a dosiahnutý úspech túto skutočnosť ešte podčiarkuje.

K rozvoju geomorfológie významne prispel aj tým, že ako prvý u nás a jeden z prvých na svete začal s geomorfologickým mapovaním, s významným odvetvím, ktoré sa rýchlo rozvíja, poskytujúc bohaté služby pre potreby praxe a v rozvoji ktorého práve československá geografia zaujíma popredné miesto vo svetovej geografii.

Prof. dr. M. Lukniš, DrSc. vyšiel z geomorfológie, ktorú bohato a svojsky

u nás rozvinul a ktorá profiluje v jeho činnosti. V súvislosti s ňou sa dotýka aj mnohých problémov kvartéru. Narastaním poznatkov vo vedecko-výskumnej práci, ako aj v pedagogickej práci, vo výchove odborného dorastu, spojenej so širšou geografickou problematikou, zväčšujú svoj odborný obzor, rozširuje pole svojej pôsobnosti na širšie, všeobecnejšie problémy, do oblasti iných disciplín fyzickej geografie (1956e, 1971a a i.), resp. jej teoretických základov (1960, 1963b) a úspešne zasahuje aj na pole regionálnej geografie (1964a), čoho ďalším dôkazom je aj už spomenutá monografia v tlači (Geografia krajiny Jura).

Nenárokuje si vyčerpať hodnotenie takej objemnej a kvalitnej vedecko-publikačnej činnosti nášho jubilanta, zahrnujúcej väčší počet prác publikovaných a nepublikovaných, než sme sa ich dotkli. No o nič nie menší význam pre geografiu na Slovensku má jeho práca ako pedagóga a organizátora geografického života Slovenska.

Už počas vysokoškolských štúdií bol u prof. Hromádku demonštrátorom (1939/40), vedeckou pomocnou silou (1940/41), výpomocným asistentom (1941 až 1943) a napokon asistentom. V r. 1946 sa habilitoval na Prírodovedeckej fakulte UK a r. 1956 sa stal profesorom fyzickej geografie. V r. 1968 obhájil vedeckú hodnosť doktora geografických vied. Od r. 1947 viedol Geografický ústav univerzity a neskôr (do r. 1959) Katedru fyzickej geografie PFUK.

Po odchode prof. dr. J. Hromádku do Prahy celá váha výuky, výchovy kádrov z geografie a organizácie geografického výskumu zostala v podstate na pleciach nášho jubilanta. Táto skutočnosť ho nútila rozširovať si odborný horizont, čo prispelo k formovaniu sa jeho širokého odborného profilu zahrnujúceho celú škálu geografických vied. Prvá početnejšia skupina geografov, ktorá dnes hrá významnú úlohu v geografickom živote, vyšla z jeho rúk. Preto ho možno označiť za nestora geografie na Slovensku, ktorý položil jej základy a zásadne ovplyvnil jej vývoj. Jeho prednášky sú a vždy boli náročné, presvedčivé silou argumentov. Vychováva ročne 2–3 aspirantov. Vytvoril si vlastnú vedeckú školu. Pre študentov na vysokej škole napísal vydarené skriptum zo všeobecnej geomorfológie (1954b) a pre stredné školy učebné texty z geografie Československa (1972a, 1973b, 1973c, 1973e).

Ako významný vedec a vysokoškolský pedagóg mal a má dôležité spoločenské postavenie, osobitne v geografickom živote. Na vysokej škole bol členom vedeckých rád a na bývalej Fakulte geologicko-geografických vied prodekanom pre výskum. Je hlavným redaktorom Acta geographica UC, založil a redigoval aj Geografický časopis. Je, resp. bol členom rôznych odborných komisií a spoločenských organizácií. Od znovuoživenia Slovenskej geografickej spoločnosti až do r. 1970 bol po viac funkčných období jej predsedom a zároveň podpredsedom Československej spoločnosti zemepisnej. V r. 1961 ako účastník svetového kongresu INQUA prednášal vo Varšave a v r. 1969 v Paríži. Vykonal viacero zahraničných ciest (PLR, MLR, BLR, ZSSR, NDR a Francúzsko) s prednáškovým pozvaním na univerzitách v Moskve, Odese a Halle.

Jeho práca sa dostalo patričného uznania, spoločenského ocenenia. Pri príležitosti 25. výročia založenia Prírodovedeckej fakulty rektor UK mu udelil bronzovú a z príležitosti 50. výročia založenia UK zlatú medailu Univerzity J. A. Komenského v Bratislave. Ako významnému geografovi sa mu dostalo ocenenia tým, že bol zvolený za čestného člena Československej spoločnosti zemepisnej a Poľskej geografickej spoločnosti.

Zahrnujúc poznatky o našom jubilatovi, chceme vyzdvihnúť niekoľko skutočností.

Náš jubilant prof. dr. Michal Lukniš, DrSc. vyšiel zo slabých sociálnych po-

merov. Popri pekných charakterových vlastnostiach aj tvrdý život, ktorým sa musel ako chudobný chlapec prebijať, formoval z neho čestného, skromného, neobvyčajne pracovitého a svedomitého pracovníka, náročného na prácu svoju a prácu druhých. Svojím striedmym životom, usilovnou a činorodou prácou, statočnými životnými postojmi je svetlým vzorom pre druhých, najmä mladších a dokazuje, že všetky hodnoty má každý získať len poctivou a svedomitou prácou, ktorá je základom rozvoja ľudskej spoločnosti. Každá veta, ktorú kladie na papier je uvažovaná. Má obsahu plný štýl, jeho práce sú vecné, vyvážené a príkladne dokumentované. Obzvlášť veľkú pozornosť venuje mape ako významnému vyjadrovaciemu prostriedku. Je všeobecne uznávaným vedcom — geografom. Vývoj geografie najmä na Slovensku zostane s jeho menom navždy nerozlučne spätý. Vychoval celú generáciu geografických kádrov. Ako pedagóg spĺňa tie najnáročnejšie kritériá, ako vynikajúci odborník, ideologicky vysoko vzdelaný a patrične vyspelý, dôsledne uplatňujúci jednotu slova a činu. Je preto želaním všetkých našich geografov, aby sme mu srdečne zaželali ešte „ad multos annos“ v budovaní veľkolepého životného diela.

Zoznam publikácií prof. dr. M. Lukniša, DrSc.

1. 1941 — Hronský Inovec. Krásy Slovenska XIX, p. 171—177.
2. 1942 — Høle na Slovensku a život na nich. Krásy Slovenska XX, p. 145—151.
3. 1942—1943 — Ladocové kotle v krivánskej skupine. Malej Fatry. Krásy Slovenska XXI, p. 67—68.
4. 1943—1944 — Neznáme jazerá v Levočskom pohorí. Krásy Slovenska XXII, p. 104—105.
5. 1945 — Príspevok ku geomorfológii povrchového krasu Stratenskej hornatiny. Zborník prác PFSU, 12, p. 5—46.
6. 1946a — Jakubiany. Zborník prác PFSU, 14, p. 5—66.
7. 1946b — Poznámky ku geomorfológii Beckovskej brány a príľahlých území. Práce Štát. geol. ústavu, XV, p. 5—32.
8. 1948a — Tisovský kras. Československý kras, I, p. 85—93.
9. 1948b — Denudačné a prechodné tvary k normálnym riečnym formám v pohorí Trúbča. Práce Štát. geol. ústavu, 17, p. 175—185.
10. 1949a — Morfologická štúdia Trúbča. Geographica Slovaca I, p. 7—29.
11. 1949b — Život a dielo univ. prof. J. Hromádku. Geographica Slovaca I, p. 1—6.
12. 1949c — Geografický pohľad na Slovensko. Dnešné Slovensko III, p. 3—4.
13. 1950a — Detvianska kolonizácia v Gemeri. Zemepisný zborník II, p. 1—7.
14. 1950b — Správa o hydrogeografii a hospodárskom využití vyvieraciek krasových území v povodí stredného Turca, Blhu, Jelšavy a Slanej. Zemepisný zborník II, p. 78—81.
15. 1951 — Zosunové územie na ľavom brehu Váhu medzi Hlohovcom a Šintavou. Zemepisný zborník III, p. 53—77.
16. 1952 — Všeobecný ráz pohoria, p. 17—18; Náčrt geomorfologických pomerov Malých Karpát, p. 22—27; Hydrografické pomery Malých Karpát, p. 35—36. Kras a jaskyne Malých Karpát. Bratislava.
17. 1953a — Ruská geomorfológia pred októbrovou revolúciou, po nej a účasť sovietskej geomorfologie na výstavbe hospodárstva ZSSR. Geologický zborník IV, p. 513—517.
18. 1953b — Geomorfologické pomery Podunajskej nížiny v oblasti medzi Novými Zámkami a Komárnom. Geografický časopis V, p. 131—168 (spolu so Štefanom Bučkom).
19. 1954a — Príspevok k poznaniu foriem mrazového zvetrávania skál v Západných Karpatoch. Zborník Čs. spol. zemepisné, LIX, p. 1—8.
20. 1954b — Všeobecná geomorfológia I. Skriptum, p. 339.
21. 1955a — Geomorfológia a kvartér Studenovodskej doliny v Tatrách. Geografický časopis VII, p. 45—72.
22. 1955b — Správa o geomorfologickom a kvartérne geologickom výskume Malých Karpát (dolina Vydrtica). Geograf. čas. VII, p. 214—226.

23. 1956a — Súčasný stav a novšie výsledky geomorfologického výskumu Slovenska. Geograf. čas. VIII, p. 95—100 (spolu s E. Mazúrom).
24. 1956b — Geomorfológia a kvartér vysokohorskej oblasti Slovenska. Geograf. čas. VIII, p. 95—100 (spolu s E. Mazúrom).
26. 1956d — Náčrtok geomorfológie Tatier. Príroda Tatranského národného parku, p. 45—76.
25. 1956c — Geomorfológia a kvartér nížin Slovenska. Geograf. čas. VIII, p. 101—106 (spolu s E. Mazúrom a J. Kvitkovičom).
26. 1956d — Náčrtok geomorfológie Tatier. Príroda Tatranského národného parku, p. 45—76.
27. 1956e — Bonita pôd na Slovensku. Geograf. čas. VIII, p. 202—207.
28. 1957 — Príroda Bratislavy a okolia. Bratislava, p. 103—118.
29. 1958 — Nálezy eoglyptolitov na Slovensku. Geograf. čas. X, p. 3—26.
30. 1959a — Geomorfologické regióny Zitného ostrova. Geograf. čas. XI, p. 161—206 (spolu s E. Mazúrom).
31. 1959b — Reliéf a roztriedenie kvartérnych útvarov vo Vysokých Tatrách a na ich predpoli. Geologický zborník X, p. 233—268.
32. 1959c — Problémy Štrbského plesa a jeho ochrany. Geograf. čas. XI, p. 241—257.
33. 1960 — Fyzický zemepis v ČSR v posledných letech. Sborník Čs. spol. zeměpisné LXV, p. 301—314. (Spolu s J. Krejčím a J. Kinským.)
34. 1961a — Periods of evolution of the High Tatra Mountains in relation to the Quaternary sediments. INQUA — International Association on Quaternary research VI. th. Congress, Abstracts of Papers, p. 59.
35. 1961b — Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. 135 p. (spolu s P. Plesníkom).
36. 1962a — Die Relief-Entwicklung der Westkarpaten. Wissenschaftliche Zeitschrift der Martin Luther Universität Halle-Wittenberg, p. 1236—1244.
37. 1962b — Geomorfologický prehľad. Vysvetlivky k prehľadnej geologickej mape ČSSR 1:200 000 — Rimavská Sobota, p. 81—88.
38. 1962c — Geomorfologický prehľad. Vysvetlivky k prehľadnej geologickej mape 1:200 000 — Čalovo, p. 140—143.
39. 1962d — Bratská pomoc a spolupráca na poli geografie. Univerzita Komenského v Bratislave. Zborník III, p. 399—401.
40. 1963a — Die Entwicklungsperioden der Hohen Tatra in Bezug auf die Quartärablagerungen. Report of the Vth INQUA Warsaw 1961, p. 197—204.
41. 1963b — Současný stav československé geografie. Sborník Čs. spol. zeměpisné LXVIII, p. 2—9 (spolu s S. Kuchařom, O. Roubíkom, J. Korčákem, O. Tichým a M. Riedlovou).
42. 1963c — Geomorfologický prehľad. Vysvetlivky k prehľadnej geologickej mape ČSSR 1:200 000 — Vysoké Tatry, p. 157—173.
43. 1964a — Zemepisné krajiny Krymu. Geograf. čas. XV, p. 275—302.
44. 1964b — Geomorfologické pomery v rajóne VSŽ. Acta geol. et geogr. UC, geographica No 4, p. 45—84 (spolu s E. Mazúrom a J. Kvitkovičom).
45. 1964c — The course of the last glaciation in the Western Carpathians in relation to the Alps and to the Division of the Central European Würm in to periods. Geograf. čas. XVI, p. 127—142.
46. 1964d — Pozostatky starších povrchov zarovnávanía v čs. Karpatoch. Geograf. čas. XVI, p. 289—398.
47. 1964e — Čo rozprávajú kamene. Vysoké Tatry III, p. 14—15.
48. 1965a — Veľká Zitá stena. Vysoké Tatry IV, 21p.
49. 1965b — Les vestiges des surfaces d'aplanissement dans les Carpathes Occidentales. Geographia Polonica 9, p. 33—34.
50. 1965c — Sprievodca po exkurzii X. jubilejného zjazdu čs. geografov dňa 2.—5. sept. 1965, p. 17—26 a 38—42 (s L. Mičianom), p. 32—38 (s O. Bašovským), p. 44—51.
51. 1966a — List 11, Geomorfológia I [z listu spracoval 24.500 km² z územia Slovenska], list 19, Hydrologie I [z listu spracoval tatranské jezerá], Národný atlas ČSSR.
52. 1966b — Jubilejný rok prof. dr. J. Hromádku. Geograf. čas. XVIII, p. 3—5.
53. 1967 — Quaternary of the West Carpathians (s I. Vaškovským). International Geological Congress XXIII session Prague 1968. Guide to Excursion, p. 3—42.
54. 1968a — Vývoj a členenie povrchu povodia Hornej Nitry. Horná Nitra IV. Vlastivedný zborník, p. 249—283.

55. 1968b — Reliéf Čs. Karpát. Československá vlastivěda I, p. 387—434.
56. 1968c — Geomorfologická mapa Vysokých Tatier a ich predpolia 1:50 000. Vydavateľstvo GÚ DŠ (KRÚ Bratislava), slovenská verzia.
57. 1968d — Geomorphological map of the Vysoké Tatry Mts. and their Foreland 1:50 000. (anglická verzia).
58. 1968e — The Intensity of lowering of the High Tatra ridges since the retreat of glaciers. *Studia Geomorphologica, Carpatho-Balcanica* 2, p. 5—11, Kraków.
59. 1968f — Principles of the Compilation of Geomorphological Map of the High Tatra (Vysoké Tatry) Mts. and their Foreland. GÚ DŠ, Bratislava, 2 p.
60. 1968g — Profesor Jan Hromádka zomrel. *Geograf. čas.* XX, p. 313—317.
61. 1969a — Návrh na obsah predmetu geografie na nastávajúcich gymnáziách so zvláštnym zreteľom k osnovám II. ročníka. *Zemepis ve škole*, roč. II 1968—1969, č. 9, p. 184—186.
62. 1969b — Carte géomorphologique de la Haute Tatra et de son avant — pays. Etude sur le Quaternaire dans le Monde. Union internationale pour l'étude du Quaternaire. VIIIe Congrès INQUA. Paris 1969, p. 901—903.
63. 1969c — Poznámky k vývinu reliéfu Podunajskej nížiny v okolí Nových Zámkov. *Studia Geographica* 1, p. 45—50, Brno.
64. 1971a — Rozloženie drevín vo vzťahu k nadmorskej výške na jurských vrchoch v Malých Karpatoch. *Geograf. čas.* XXIII, č. 2, p. 118—124.
65. 1971b — Geomorfologická regionalizácia Vysokých Tatier a ich predpolia. Problémy geografického výskumu, p. 139—146.
66. 1971c — Princípy geomorfologického kartirovania i zostavenia geomorfologičeskej karty Vysokých Tatr. Problém na paleogeomorfologického rozvítia na Bulharska. Tom I. Sofia 1971, p. 75—77.
67. 1972a — Československá socialistická republika. I. časť. Učebné texty zo zemepisu pre 2. ročník gymnázia. SPN Bratislava 1972, 102 p.
68. 1972b — Vývin územia a zemepisného poznávania Slovenska. Slovensko II — Príroda. Bratislava, p. 9—18.
69. 1972c — Reliéf Slovensko II — Príroda. Bratislava, p. 124—202.
70. 1972d — Slovensko II. Príroda. Bratislava, 917 p. — vedecká redakcia. Odmenené prvou cenou Socialistického akadémie Slovenska, 1973.
71. 1973a — Reliéf Tatranského národného parku. Zborník TANAP 15/1973, p. 89—143, Martin.
72. 1973b — A Csehszlovák szocialista köztársaság. Földrajz a gimnáziumok 2. osztálya számára. 1. rész. SPN Bratislava, 142 p.
73. 1973c — Československá Socialistická republika. I. časť. SNP Bratislava, 135 p.
74. 1973d — Reliéf Vysokých Tatier a ich predpolia. SAV Bratislava, 375 p. + prílohy.
75. 1973e — Československá socialistická republika. III. časť. Slovenská socialistická republika. Učebné texty pre 2. ročník gymnázia. SPN Bratislava, 100 p.
76. 1973f — K osemdesiatke prof. dr. Joža Martinku. *Geograf. čas.* XXV, č. 1, p. 64—67.
77. 1973g — A Csehszlovák szocialista köztársaság. 3. rész Földrajz a gimnáziumok 2. osztálya számára, 151 p. SPN Bratislava 1973.
78. 1974a — Osemdesiatiny prof. dr. Jirého Krála. *Geograf. čas.* XXVI, č. 1, p. 67—68.
79. 1974b — Zomrel univ. prof. dr. František Vitásek, DrSc. *Geograf. čas.* XXVI, č. 1, p. 69—70.
80. 1974c — Prof. dr. Josef Kunský sedemdesiatročný. *Geograf. čas.* XXVI, č. 1, p. 66—70.
- 81 — Geografia krajiny Jura (analýza a syntéza), p. cca 250 (v tlači).
82. 1975 — Reliéf Muránskej planiny z hľadiska jeho ochrany. Československá ochrana prírody, č. 12, Bratislava.